

เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

เนื่องจากพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติหลายประการในการกำกับดูแลตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต ไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับบุคคลดังกล่าวมีบทบาทและความสำคัญต่อธุรกิจมากขึ้น ทั้งการเสนอขายผลิตภัณฑ์ประกันภัย การรับชำระเบี้ยประกันภัย ซึ่งการทำหน้าที่ดังกล่าวมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง แต่กฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลยังไม่เพียงพอเพื่อช่วยคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชนได้ ประกอบกับผลิตภัณฑ์ประกันภัยมีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น ผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวจึงต้องมีการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ทั้งในเรื่องผลิตภัณฑ์ประกันภัยและการทำหน้าที่ของตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น บุคคลผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวจึงต้องคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบกับมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบธุรกิจประกันชีวิตมากขึ้น และกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตยังไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองประชาชนจากการฉ้อฉลประกันภัย ดังนั้นการปรับปรุงบทบัญญัติในการกำกับดูแลตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับการทำธุรกิจประกันภัยผ่านเทคโนโลยี ตลอดจนเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองประชาชนจากการฉ้อฉลประกันภัย จะส่งผลให้ประชาชนมีความมั่นใจในการใช้ธุรกิจประกันภัยในการบริหารความเสี่ยงของตน เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการทำประกันภัยที่สามารถสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

เนื่องจากพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต มีบทบัญญัติหลายประการไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเสนอขายผลิตภัณฑ์ประกันภัยและการประกอบธุรกิจประกันชีวิตมากขึ้น และยังไม่ไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองประชาชนจากการฉ้อฉลประกันภัย จึงสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจประกันชีวิต และกำหนดบทบัญญัติให้การฉ้อฉลประกันภัยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต ในส่วนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจประกันชีวิต และกำหนดบทบัญญัติให้การฉ้อฉลประกันภัยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

๔. สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

(๑) วันที่เริ่มใช้บังคับ

ร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

(๒) กำหนดบทบัญญัติเพื่อรองรับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในธุรกิจประกันภัย

กำหนดให้การดำเนินการใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ หากกระทำขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้อง และให้คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยจะเป็นการกำหนดรูปแบบ วิธีการปฏิบัติสำหรับธุรกิจประกันภัยโดยเฉพาะ ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้แล้ว

(๓) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำข้อความหรือภาพโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทของตัวแทนประกันชีวิต

ยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว และนำไปประบรูไว้ในมาตราที่ให้อำนาจคณะกรรมการประกาศกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใดๆ ให้ตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต ปฏิบัติ

(๔) แก้ไขคุณสมบัติของตัวแทนประกันชีวิตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

กำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ต้องไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ กรณีไม่เคยต้องโทษจำคุกให้รวมถึงกรณีไม่ว่าจะมีการรอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษหรือไม่ก็ตาม และการไม่เคยถูกเพิกถอนให้รวมถึงตัวแทนประกันวินาศภัย หรือนายหน้าประกันวินาศภัยด้วย

กำหนดเพิ่มคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ว่าต้องไม่มีประวัติเสียหาย หรือดำเนินการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเพียงพอประกอบวิชาชีพในฐานะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ซึ่งรายละเอียดจะเป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เช่น ต้องไม่เคยถูกลงโทษเกี่ยวกับใบอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลอื่นๆ หรือถูกลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

(๕) กำหนดให้นิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต ต้องร่วมรับผิดชอบการกระทำของบุคคลธรรมดาที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตที่ได้ก่อขึ้นจากการกระทำการเป็นนายหน้าประกันชีวิตของนิติบุคคลนั้น และห้ามนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นที่ไม่มีใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตไปชี้ช่องหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท

กำหนดให้นิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตต้องมีความรับผิดชอบในการดำเนินการของบุคคลธรรมดาที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในสังกัด ที่ได้กระทำขึ้นจากการกระทำการเป็นนายหน้าประกันชีวิตของนิติบุคคลนั้น รวมถึงห้ามมิให้นิติบุคคลไปมอบหมายบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันภัยไปชี้ช่องหรือจัดการให้บุคคลเข้าทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท

(๖) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนและนายหน้าประกันชีวิตในการแสดงใบอนุญาต และหนังสือมอบอำนาจจากบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

ยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว และนำไปประบรูไว้ในมาตราที่ให้อำนาจคณะกรรมการประกาศกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใดๆ ให้ตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต ปฏิบัติ

(๗) แก้ไขคุณสมบัติของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่จะขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

กำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของนิติบุคคลที่จะขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เป็นนิติบุคคลซึ่งมีลักษณะตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด หรือเป็นนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น) มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีความเหมาะสม) มีระบบงานและบุคลากรที่มีความพร้อมในการประกอบธุรกิจนายหน้าประกันชีวิตตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด รวมถึงต้องไม่มีประวัติเสียหาย หรือดำเนินการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพในฐานะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

กำหนดเพิ่มคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ว่าต้องไม่มีประวัติเสียหาย หรือดำเนินการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพในฐานะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ซึ่งรายละเอียดจะเป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๘) กำหนดข้อห้ามมิให้ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตกระทำการ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตเป็นไปอย่างเหมาะสม

เพิ่มบทบัญญัติห้ามมิให้ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตให้ประโยชน์เป็นพิเศษแก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย เว้นแต่ เป็นไปตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด ห้ามมิให้รับชำระเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัยลดลงต่ำกว่าจำนวนที่ต้องชำระ และห้ามนำข้อความหรือภาพโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทไปใช้ในการชักชวน ชี้ช่องให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต

(๙) กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ให้ตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต ปฏิบัติ

เพิ่มบทบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดเกี่ยวกับ

(๑) การชักชวน ชี้ช่องหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท

(๒) การกำหนดจำนวนบริษัทที่นายหน้าประกันชีวิตต้องทำการ ชี้ช่องหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท

(๓) การรับ การเก็บรักษา หรือการส่งเบี้ยประกันภัย

(๔) การโฆษณา

(๕) การเปิดเผยข้อมูล

(๖) การดำเนินงานของตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการกำกับดูแลสากล

(๑๐) กำหนดให้ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เพิ่มบทบัญญัติให้อำนาจคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตต้องปฏิบัติ

(๑๑) กำหนดให้อำนาจนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนประกันชีวิต

เพิ่มกรอบอำนาจของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนประกันชีวิต

(๑๒) ปรับปรุงมาตรการลงโทษตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เพิ่มมาตรการลงโทษ โดยการสั่งให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการทั้งหมดหรือบางส่วน สั่งระงับการออก ต่ออายุ หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต โดยการสั่งการตามมาตรการต่างๆ จะพิจารณาตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งกรณี

(๑๓) กำหนดให้นายทะเบียนเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตไม่กระทำการเป็นนายหน้าประกันชีวิต

เพิ่มบทบัญญัติให้นายทะเบียนมีอำนาจในการเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีที่นายหน้าประกันชีวิตได้ไม่กระทำการเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามที่ได้รับใบอนุญาตในปริมาณที่นายหน้าประกันชีวิตพึงประกอบตามปกติตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และไม่ดำเนินการกระทำการเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามที่นายทะเบียนมีคำสั่ง

(๑๔) กำหนดระยะเวลาใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการแก้ผู้ถูกสั่งระงับการออก ต่ออายุ พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือนายหน้าประกันชีวิต

เพิ่มบทบัญญัติกำหนดสิทธิแก้ผู้ถูกสั่งระงับการออก ต่ออายุ พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต ในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการ รวมถึงขยายเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการเป็นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งคำสั่ง

(๑๕) บทกำหนดโทษ

แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษตามมาตราที่เพิ่มขึ้นใหม่ ทั้งนี้ อัตราโทษสำหรับความผิดเกี่ยวกับการฉ้อฉลประกันภัยจะเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งอัตราโทษดังกล่าวจะมีสัดส่วนต่ำกว่าอัตราโทษอื่นๆ ที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑๖) กำหนดให้การฉ้อฉลประกันภัยเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

กำหนดให้การฉ้อฉลประกันภัยเป็นความผิดตามกฎหมาย โดยกำหนดความผิดสำหรับการกระทำ ดังนี้

(ก) ผู้ที่หลอกลวงผู้อื่นให้ทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท แต่ไม่ดำเนินการให้มีการทำสัญญาประกันภัยเกิดขึ้น และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม

(ข) ผู้ที่เรียกร้องผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยโดยทุจริตหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการเรียกร้อง ทั้งนี้ รวมถึงผู้ที่กระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกด้วย

(ค) ผู้ที่ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลของบริษัท เพื่อจูงใจให้ดำเนินการชดเชยค่าสินไหมทดแทน หรือจ่ายเงินหรือผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลของบริษัทที่เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดด้วย

(๑๗) บทเฉพาะกาล

กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามกฎหมายเดิม และใบอนุญาตยังไม่สิ้นสุดในวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใบอนุญาตยังคงมีผลต่อไป ทั้งนี้ ในการต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

กำหนดให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามกฎหมายเดิมที่ใช้บังคับ อยู่ในวันก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างพระราชบัญญัตินี้

๕. ประโยชน์

๑. เกิดความยืดหยุ่นในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจประกันภัยผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์
๒. คัดกรองผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและความเหมาะสม เนื่องจากตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตจะเป็นผู้ที่ต้องให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย และรับเงินจากผู้ขอเอาประกันภัย ดังนั้น ความน่าเชื่อถือของผู้ที่จะประกอบธุรกิจดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ
๓. มีการกำหนดมาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิต โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเสนอขายผลิตภัณฑ์ประกันภัย เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคว่าจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง หรือไม่ถูกบังคับให้ต้องซื้อบริการผลิตภัณฑ์ประกันภัยใดๆ

๖. ประเด็นที่ควรรับฟังความคิดเห็น

- (๑) หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- (๒) สารระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ.